

EN TIDNING FRÅN KRIS, KRIMINELLAS REVANSCH I SAMHÄLLET • #2 2020

VAGGEN UT

SEXUELLA ÖVERGREPP

EN KÄNSLIG FRÅGA FYLLED MED SKAM- OCH SKULDKÄNSLOR. JUST DÄRFÖR SÅ VIKTIG ATT PRATA OM.

SIDAN 4

MADELEN HENRIKSENS HISTORIA

HON FICK HJÄLP OCH IDAG HJÄLPER HON ANDRA.

SIDAN 6

VUXNA OCH UNGA – STARKA TILLSAMMANS

KRIS OCH UNGA KRIS ÄR SYSKONORGANISATIONER SOM UNDER EN TID HAR GLIDIT IFRÅN VARANDRA. NU SKA DET BLI ÄNDRING PÅ DET.

SIDAN 14

Foto: KRIS Söderström

14

VUXNA OCH UNGA - STARKA TILLSAMMANS

#2 2020

4 LEDARE: SEXUELLA ÖVERGREPP

Det finns många omständigheter som avgör vilka som tar in på den kriminella vägen och andra inte.

6 MADELEN FICK HJÄLP

I botten av Madelen Henriksens historia har det legat trauman som i sin tur bidragit till eskalerande kriminalitet och missbruk.

10 ATT BRYTA ETT FAMILJEMÖNSTER

Lizylottes och Aylas resa har varit lång och krokig med problem som har gått i arv från generation till generation.

14 STARKA TILLSAMMANS

KRIS och Unga KRIS vision är att se framåt och att åter bli starka tillsammans.

18 VILA I FRID

KRIS har tyvärr på kort tid fått flera dödsbesked.

6
KRIS MALMÖ

VÄGEN UT

VÄGEN UT ISSN 1651-4254

Utgivare: KRIS Riksförbund

Ansvarig utgivare: Gernay Woldu

AD/Layout: Bob Reklambyrå

Tryckeri: Norrköpings Tryckeri AB

Medlemsutskick: KRIS Riksförbund

Företagsannonsering & Prenumeration:

Team Work Trading AB

Kontakta VÄGEN UT:

Gröndalsvägen 194 • 117 69 Stockholm

e-post: redax@krisvagenut.se

Hemsida: www.krisvagenut.se

Foto: Kriminalvården

Coronakrisen har påverkat hela samhället. Även Kriminalvården, ungdomshemmen och KRIS har behövt att ställa om.

LEDARE

LÅT OSS PRATA OM DET!

Det finns många omständigheter som avgör vilka som tar in på den kriminella vägen och andra inte. En av dessa omständigheter är sexuella övergrepp. Det är en känslig fråga fylld med skam- och skuld känslor. Just därför är den så viktig att prata om.

Jag har varit en del av KRIS sedan september förra året. I mitt arbete har jag tagit del av många olika historier. Vi har olika bakgrund och vi har gått igenom olika sorters kriminalitet eller missbruk. Ingen historia är den andra lik, men en del faktorer återkommer: Många av oss kommer från dysfunktionella familjeförhållanden. Många av oss har haft en tuff skolgång. Många av oss har neuropsykiatriska diagnoser som ADHD, PTSD, bipolär sjukdom et cetera.

En sak som har slagit mig är att sexuella övergrepp finns i så många liv. I detta nummer av Vägen ut tas det upp i två av reportagen. Det nämns också i berättelser i ett tidigare nummer av tidningen.

Ämnet aktualiserades också i min intervju med Ali Reunanen i förra numret av Vägen ut, där vi pratade om KRIS livsstilskoordinatorutbildning. Utbildningen är i stort likvärdig med andra utbildningar, förutom att man här lyfter fram och betonar trauman och sexuella övergrepp. Vi pratade om hur KRIS tryckte på att ha det med, eftersom man tycker att det är så viktigt att ta upp det just med KRIS klienter.

– Det skulle bara med, det var vi alla överens om, sa Ali.

Jag ska vara ärlig, man är inte mer än människa. Det kan ibland kännas tungt att få höra om dessa händelser ur andras liv. Men jag hanterar det på det sätt jag alltid hanterar svåra saker i mitt yrke: genom att se på fakta.

Forskningen talar om flera riskfaktorer som ligger i grunden för ungdomars våldsamma och kriminella agerande. De kan vara misshandel, konflikter i hemmet eller kriminalitet hos föräldrarna. Men även sexuella övergrepp.

Utländsk forskning har visat att just sexuella övergrepp är vanligt förekommande, särskilt bland kvinnliga fångar. I en brittisk studie hade en av tre fångar blivit utsatta för olika sorters övergrepp i barndomen, varav 30 procent var sexuella övergrepp. I en studie från Australien hade hälften av kvinnorna och 16 procent av männen blivit utsatta sexuellt. Och det finns fler exempel. Att siffrorna ser olika ut kan ha fler orsaker.

Dels att man tolkar utsattheten på olika sätt, dels att man frågar olika sorters straffade personer. Samtidigt är det inte osannolikt att det finns en underrapportering, eftersom det är en känslig sak att ta upp. Och här kommer vi in på varför jag väljer att skriva om det.

För det är något vi behöver prata om. De som i detta nummer av Vägen Ut berättar om sexuella övergrepp nämner både skam- och skuld känslor. Enligt tjejjouren.se, som samlar Sveriges alla tjej-, trans- och ungdomsjourer, är dessa känslor vanligt förekommande efter ett övergrepp. Men det är viktigt att understryka att skulden aldrig ligger på den utsatte.

För det finns ingen omständighet som gör att det är ditt fel. Oavsett vad du har gjort innan. Oavsett din relation till förövaren. Den skyldige är alltid den som begår övergreppet. Skulden ligger alltid på förövaren.

Under vårt tillfrisknande har vi tyvärr nåtts av ännu ett besked om att några med liknande bakgrund som vår, har lämnat oss. Du kan läsa mer om dem på sid 19. En av dem, Anders, har tagit bilden till min byline. Tack för att jag fick lära känna dig Anders. Det har blivit tomt på ditt och mitt kontor.

Matthias Matsson

Foto: Anders Wälterstam

VILL DU BIDRA MED DIN HISTORIA I VÄGEN UT?

Utmärkt! Vi har planer på en avdelning för läsarnas egna bidrag. Skicka gärna in en text. Sätt ord på hur det varit för dig och hur det är nu. Fokusera på lösningen: vägen ur kriminalitet och missbruk. Vill du säga vad du tycker om något? Skriv en insändare. Vi tar även emot recensioner av böcker du läst, skivor du lyssnat på eller filmer du sett. Eller du kanske ska skicka in en dikt du har skrivit. Ja, det är upp till dig men fatta dig gärna kort så fler får plats.

Skicka ditt bidrag till:
RIKS KRIS
Gröndalsvägen 194
117 69 Stockholm

Det går också bra med mejl :
matthias.matsson@krisvagenut.se
eller info@kris.a.se

Tränings- och referensboende med förstahandskontrakt

Behöver du en ny start?

Då är kanske vårt tränings- och referensboende något för dig.

Denna boendeform vänder sig till vuxna personer som är hemlösa, riskerar hemlöshet eller vistas på korttidsboende men som har svårt att komma vidare till en egen bostad. Vi tar emot kvinnor och män, ensamstående eller som par med olika fysiska eller psykiska hinder samt tidigare/ avtagande missbruksproblematik.

Våra boenden är självhushåll i egen lägenhet men med ett förstärkt stöd. Man får mycket stöd som sedan gradvis trappas av. Vi motiverar och hjälper dig att finna rutiner som gör att vardagen fungerar så att du själv kan ansvara för inköp, tvätt, och städning. Vi vill att du skall känna sig trygg med boendet och att samspelet med vår personal skall fungera. Vi hjälper dig att söka en egen lägenhet. Lyckas vi inte finna en egen lägenhet efter placeringens slut då erbjuder vi dig ett förstahandskontrakt hos oss. Vi tar endast emot placeringar via myndigheter, till exempel en socialtjänst.

Vill du få plats hos oss? Kontakta oss så berättar vi mer.

Curbo Sverige AB
www.curbosverige.se
info@curbosverige.se
0720-644389

 CURBO SVERIGE AB
- Boende som gör skillnad

MADELEN FICK HJÄLP – NU HJÄLPER HON ANDRA

Madelen och Gyuri Petö utanför KRIS Malmös lokaler

I botten av Madelen Henriksens historia har det legat trauman som i sin tur bidragit till eskalerande kriminalitet och missbruk. Dessa trauman har hon på senare tid tagit tag i. Det har lett till att hon idag hjälper andra i sitt jobb på KRIS Malmö.

Madelen Henriksen från Malmö har levt ett dubbelliv. På ytan, ett ordentligt liv som mamma till en dotter, i bakgrunden, omfattade narkotikaaffärer. Ett liv som eskalerade, men som till slut förde henne till KRIS.

Grunderna till hennes destruktiva handlingar var inte så uppenbara i början. Hon hade en bra barndom med kärlek och mat på bordet. Även om hennes mamma var psykiskt sjuk så mådde hon själv rätt bra. Skötte skolan och tränade mycket.

– Men det var ändå tufft hemma med allt ansvar som jag fick ta eftersom min mamma inte kunde lämna hemmet. Det var jag som fick sköta allt och ta hand om mina syskon, säger Madelen.

MAMMA TAPPADE KONTROLLEN

Så kom då vändpunkten in i mörkret. När Madelen var fjorton blev hon utsatt för sexuella trakasserier, övergrepp och även en gruppvåldtäkt. Hon klarade inte av att berätta vad som hade hänt henne. Som ett rop på hjälp började hon med självskadebeteende. Hon började dricka alkohol och vara ute på nätterna. Rymde hemifrån och hängde med människor som var äldre än henne.

– Min mamma kände att hon tappade kontrollen och tog mig till läkaren som skrev in mig på psyket, säger hon. Där var jag i fyra, fem månader utan att prata med någon. Jag var helt instängd i mina tankar och känslor. Jag sa aldrig vad jag tyckte, kände eller vad jag varit med om, säger hon.

När hon kom ut fortsatte hon på samma spår. Började hänga med en äldre kriminell kille. I början skyddade hon bara honom genom att till exempel ljuga för polisen om hans förehavanden. Men snart började hon själv begå kriminella handlingar. Då var hon inte längre välkommen hem.

Hon skäms för de brott hon begick under den perioden. Hon ryckte

handväskor, slogs, gjorde inbrott i livsmedelsbutiker och mycket annat. Hon skäms också för hur hon ursäktade sitt beteende.

– Men då såg man det bara dels som ett sätt att överleva, dels som en kick. Det var spännande och man kände att man tillhörde något.

DET BLEV VÄRRE OCH VÄRRE

Sedan följde allvarigare inbrott och ett flertal bilstölder. Hon började med tyngre droger som amfetamin och ecstasy. Hon åkte in när hon var sjutton och hade därefter en kortare och mer lugn period som hon tillbringade hemma hos sin mamma.

Sedan blev hon utslängd igen, flyttade in till en äldre kvinna och började odla och smuggla cannabis. Sitt missbruk uppfattade hon som att hon bara "festknarkade."

– Men man "festknarkar" ju inte varje dag, säger hon.

Hon sjönk djupare ner i den kriminella miljön men åkte aldrig fast, till skillnad mot de andra i hennes krets. Hon blev inte ens kallad till förhör. Räddningen kom när hon fick jobb på ett konditori och även om hon fortsatte "festknarka" så började hon sakta ta sig ur den kriminella miljön. Det var då hon träffade killen som kom att bli pappa till hennes dotter. En kille som Madelen beskriver som en reko och ordentlig kille.

Hon fick sin första lägenhet och bestämde sig för att sluta med allt, vilket hon också lyckades med i några år. I samma veva börjar problemen på nytt hoppa sig i hennes familj. Hon blir tvungen att ta hand om sina syskon och bli jourfamilj åt dem.

– Jag var nykter och kände att jag hade kommit någonstans i mitt liv, där jag velat vara och så plötsligt raseras hela min familj. Det var väldigt påfrestande, men jag lyckades hålla mig drogfri och nykter från att jag var 21 år till att jag var 26 år.

När hennes dotter är sex år går

hon och pappan skilda vägar. Då kommer vändpunkten.

NU BÖRJAR DUBBELLIVET

Hon fokuserar så mycket på andra att hon glömmet sig själv. I hemlighet börjar hon röka cannabis igen och hittar på ursäkter för sig själv när hon "kan" göra det. Det går från att röka när barnen har lagt sig, när de är i skolan till när hon är ute med hunden. Till slut går det överstyr.

Hon går tillbaka in i den andra världen. Hon träffar en langare som hon umgås med, och blir mer och mer involverad i kriminalitet. När syskonen sover är hon ute och säljer. Det hela trappas upp och till slut förvarar hon flera kilon hemma i lägenheten där langarna sitter och delar upp det i köket. Hon börjar sälja kokain och gör affärer på dagtid när syskonen är i skolan.

Killen hon träffat är inblandad i flera konflikter på stan. Det påverkar Madelen. Två gånger befinner hon sig bredvid honom när han blir beskjuten och det skjuts även in i hennes lägenhet. Madelen inser att hon lever farligt men viljan att upprätthålla en fasad för dem hon tycker om är fortfarande stark.

– Jag ljög för de som stod mig nära. Sa att jag var kär i den här killen. Visserligen levde han farligt, men att jag var säker.

POLISEN VAR HACK I HÄL

Hon ljög även för sin dotters pappa. Sa att hon hamnat i en depression och kunde därför inte ta hand om sin dotter. Hennes yngsta syster flyttade tillbaka till mamman. Kvar blev Madelen och den andra systemen.

Polisen hade förstås uppmärksammat att Madelen varit på plats vid skjutningarna och var henne, och de hon hängde med, ständigt hack i häl. Till slut, en morgon för tre år sen, stormar polisen hennes lägenhet. Madelen

och hennes syster blir anhållna.

– Min syster hade inget med detta att göra men ändå drogs hon in i det. Det mår jag dåligt för, säger hon.

Polisen hittar droger i lägenheten och Madelen döms till tre och halvt år för grovt narkotikabrott.

Madlene hamnar på en anstalt i Ystad. Där börjar en ny process för att lämna sitt gamla liv. Det var svårt i början. Hon skämdes och till en präst

sa hon "Det är bättre om jag vore död." inte minst på grund av hur det hela påverkade hennes dotter, med flytt till pappan och byte av skola. Men hennes dotter fick bra hjälp hos familjevården, som också hjälpte Madelen:

– De fick mig att förstå att min dotter faktiskt ville att jag skulle komma ut. Hon ville inte att jag skulle dö oavsett hur hon känner nu. Hon skrev också väldigt fina brev. Det gav mig en styrka att tänka om, säger Madelen.

KRIS BLEV MIN RÄDDNING

På anstalten kom hon i kontakt med KRIS för första gången. **Eva Jepsson** besökte henne många gånger. När hon sen skulle söka utsluss föreslog hon att Madelen skulle testa KRIS Malmö. Madelen skrev ett brev till **Gyuri Petö** på KRIS Malmö och fick senare ett engångsamtal från anstalten och ringde honom.

Han sa att han kunde tänka sig att ta emot henne på utsluss med praktik 20 timmar i veckan, men att han gärna ville träffa henne först. På sin första permisson åkte Madelen till KRIS Malmö. Hon fick ett varmt välkomnande och möjlighet att ha sin praktik på KRIS.

På sina permissioner hade hon fältarbete för KRIS och när hon väl kom ut från anstalten mötte en bil från KRIS upp henne. Gyuri körde henne till lokalen och sa: "Vi har pratat igenom det i styrelsen och sett hur du kämpat och hur mycket du brinner för KRIS." Nu fick hon en fulltidspraktik.

– Det blev min räddning. För jag kände att jag hade något att göra, att jag var behövd, att jag gjorde något jag var duktig på. Att jag kunde läka, säger hon.

Vad hon annars skulle ha gjort vet hon inte. Kanske börjat umgås med gamla vänner igen. Madelens situation efter muck är överlag i linje med anledningen till att KRIS

överhuvudtaget finns:

– Jag är så tacksam att KRIS tog emot mig, för jag vet inte var jag hade varit utan KRIS. När jag blev frisläppt var jag hemlös. Allt jag ägde hade jag i en liten papperspåse. Jag förlorade min lägenhet och allt annat när jag åkte in.

Madelen har varit ute sen den 9 september 2019 och började sin praktik två dagar efter att hon muckat. En praktik som ledde till att hon varit anställd sedan 3 april 2020, en provanställning på sex månader.

Madelen har inte gått någon behandling och hon har aldrig blivit tagen för missbruk. Men hon har också ljugit om att hon aldrig tagit droger. Hon säger att hon överhuvudtaget inte har bearbetat det hon varit med om speciellt mycket, varken missbruket eller det andra, inklusive saknaden av sin biologiska pappa. Drogerna har för henne varit ett sätt att fly. Först på anstalten tog hon tag i allt. Utöver samtalen med prästen gick hon det återfallsförebyggande programmet ETS och hade samtal med en psykolog.

Idag går hon PRSM, ett program för missbruk kopplat till kriminalitet. Dessutom får hon ju stöttning av KRIS och i enlighet med deviserna stöttar hon också andra.

– Att komma till KRIS och se att man inte blir dömd. Att man blir välkomnad med öppna armar. Att det finns människor som stöttar en, lyssnar på en och som har lyckats. Det ger mig en känsla av att "kan dom, kan jag", säger hon.

Det är så hennes arbete ser ut på KRIS Malmö. Förutom att vara café- och lokalansvarig så är hon mentor och inspiratör, med två personer på boendet som hon hjälper och vägleder. ■

Matthias Matsson

Lizylotte och Ayla är både mor och dotter samt kollegor på KRIS och Unga KRIS Norrköping med dess boendeverksamhet. De har båda tagit sig ur kriminalitet och tillfrisknar från missbruk.

AYLA OCH LIZYLOTTE BRYTER FAMILJEMÖNSTRET

På KRIS Norrköping jobbar Lizylotte Hréhorczuk, motivatör och verksamhetsansvarig och Ayla Berggren, motivatör och boendeansvarig. De är mor och dotter och delar på ett arv av att båda ha fötts in i kriminalitet och missbruk. Det de också har gemensamt är att KRIS funnits med dem under resans gång.

– Jag är ju en KRISare, säger Lizylotte. Jag har varit här till och från sen 2005 och har alltid haft kontakt med KRISare och NA-medlemmar, Ayla har varit med sedan hon var 16 år och gick det påverkansprogram för ungdomar som var aktuellt då.

– Jag har alltid kunnat komma hit.

Jag har alltid känt en samhörighet. Även om jag har styrt och ställt så har de alltid funnits där, säger Ayla.

PROBLEM HAR GÅTT I ARV, FRÅN GENERATION TILL GENERATION

Men även om KRIS har varit detta ankare har resan varit lång och krokig och problemen har gått i arv från generation till generation.

Lizylotte växte upp med två missbrukande föräldrar, där det förekom många våldsamma händelser. Pappan satt ofta i fängelse. Vid ett tillfälle hittade Lizylotte sin mamma i badkaret. Hon hade skurit sig med

rakblad. Detta var bara en av säkert minst hundra incidenter under sin uppväxt, då hon blev tvungen att rädda sin mamma.

Lizylotte hade stora problem med skolgången. Hon var ofta fosterhemsplacerad och satt på ungdomsvårdsskola, motsvarande det som idag kallas ungdomshem. Fram till att hon var 19 år var hon frihetsberövad i sammanlagt 7 år. Hon drogade sig för att bedöva de tunga känslorna hon hade inom sig.

– Hela mitt liv har handlat om kriminalitet och inlåsningar, berättar Lizylotte.

Lizylotte har sysslat med ekobrott, bilaffärer, datorer och hacking, men även drog försäljning. Detta för att kunna upprätthålla sitt drogberoende. Men det fanns perioder då hon lyckades hålla sig borta från drogerna. Första gången 1993, och då med hjälp från NA. En tid därefter blev hennes kille, som också var Aylas pappa, skjuten och "rullgardinen drogs ned" som Lizylotte uttrycker det. Efter två drog-fria år kom återfallet med full kraft. Allt eskalerade åt fel håll, inte minst kriminaliteten.

Hon tror att hon har klarat sig tack vare att hon höll sig borta från gatorna, att hon mer figurerade i bakgrunden. Relationerna med andra människor har inte varit lätt, inte minst med hennes barn.

SEXUELLA ÖVERGREPP

Ayla har traumatiska minnen från sin tidiga barndom, bland annat minns hon att hon som liten befinner sig i olika kvartar. Ayla berättar hur hon senare blev utsatt för både psykisk och fysisk misshandel, samt ett sexuellt övergrepp. Hon höll länge tyst om övergreppet på grund av de skuld- och skamkänslor hon kände. När hon var 13 år blev hon utsatt för ytterligare ett övergrepp, i ett garage, som hon inte heller klarade av att berätta om.

– Det tog jättelång tid för mamma att erkänna detta. I en destruktiv relation är det svårt för en person som mamma att veta hur man bemöter någon som blivit utsatt, säger Ayla.

Efter Lizylottes återfall blev Ayla mer självständig och tog mer ansvar för både sin mamma och sin lillebror. Ungefär vid den här tiden växlade hennes missbruk från alkohol till hasch och sedan vidare till amfetamin. Ayla blev mobbad i skolan och fick inte det stöd hon behövde. Istället upptäckte hon att hon fick makt genom att använda våld, även mot sin mamma. Efter att en tid varit placerad på korridorboende via socialen, flyttade hon runt med en kille som hade en våldsamt sida.

Men avgrunden, som hon beskriver det, kom när hon blev tillsammans med sitt yngsta barns pappa.

– Jag sålde mig själv, blev av med mitt stödboende och blev bostadslös.

Jag utsatte mig själv för väldigt många övergrepp, säger Ayla.

VÄNDPUNKTEN

Någonstans mitt i allt detta berättade hon för socialen att hon knarkade. Då blev hennes barn omhändertaget. Något hon idag är glad för.

– Jag tog beslutet själv att lämna honom. Det var det vettigaste jag har gjort, för någonstans i min missbrukspersonlighet betyder det att jag tog ansvar, säger Ayla.

Vändpunkten kom när hon, som många gånger förut, sitter och väntar på en vän som har möte på behandlingsteamet i Norrköping. Ut kommer en man och frågar om hon har avtalat tid. Ayla, som glömt att hon tidigare har ringt och bitt om hjälp, säger att hon väntar på en kompis. Men mannen säger att hon faktiskt står uppskriven för en tid och ber henne komma in på en gång.

– Hade inte detta hänt så hade jag varit död idag, säger Ayla

Hon påbörjade en behandling och även om hon tog återfall så gav de inte upp och sedan den 24 maj 2017 har hon varit drogfri.

För att Lizylotte skulle lyckas bli drogfri blev hon tvungen att sjunka ända ner till botten med alla sina relationer. Och då även relationen med andra män. Det var vanligt att hon och hennes ex triggade varandra. En episod som satte spår var när hon höll en kniv mot sin kille och högg den i väggen, så den snuddade hans huvud. Där, i mars 2017 insåg hon att hon måste gå.

Hon kom in på behandling och

hittade så småningom tillbaka till NA-programmet. Hon bestämde sig för att inte göra om de misstag hon gjort under den tidigare drogfriheten. Det innebar att ligga lågt med relationer, ge sig själv tid och göra det hon hade föresatt sig – att lyckas. Sedan den 6 augusti 2017 har hon varit drogfri.

SJUK I MINA BETEENDEN

I december 2018 började hon jobba ideellt för KRIS efter att ha varit i kontakt med dem till och från. Samtidigt hade Ayla börjat sin praktik efter tre månaders drogfrihet. Hon fick dock avbryta den efter att där ha blivit utsatt av en man.

– Jag var väldigt skör och man går inte på en nykomling, men det gjorde han iallafall. Jag sökte kärlek och närhet, så det är klart att jag hakade på. Jag var sjuk i mina beteenden. Vi har haft en dialog om det efteråt, berättar Ayla.

Ayla var inte tvungen att lämna praktiken men hon valde att göra det. Hon fick en fast tjänst på en skola, men efter att nästan ha gått in i väggen valde hon att säga upp sig och kom tillbaka till KRIS.

LIVSSTILSKOORDINATOR-UTBILDNING

Den 8 april 2019 anställdes Lizylotte. Hon gick KRIS livsstilskoordinatorutbildning, se Vägen ut #1-2020, där hon under det så kallade sorgeblocket fick bearbeta mycket av sin sorg. Inte minst relationen med sin mamma som dog i en beroendesjukdom 2013.

– Sorgen bara välde upp och

JAG UTSATTE MIG SJÄLV FÖR VÄLDIGT MÅNGA ÖVERGREPP

det gjorde jätteont. Helt plötsligt kände jag: nu måste jag prata, säger Lizylotte.

Både Lizylotte och Ayla gör vanligtvis besök på anstalter, men på grund av coronakrisen blir det nu inte så mycket av det, se sidan 20.

– Jag saknar anstalterna jättemycket, för det är min grej. Det som är lite tragiskt är att vi behöver vara blandade. Just nu är det många tjejer hos oss, men vi behöver fler killar, säger Lizylotte, som gärna vill att man börjar med besök på kvinnoanstalten Hinseberg.

Verksamheten i Norrköping är till stor del centrerad kring det nya KRIS-boende man flyttade till i december. Det är mer anonymt än det tidigare boendet. Lizylotte förklarar varför,

– Folk blev nyfikna och de boende fick inte vara ifred. Är man aktiv missbrukare kan det vara svårt att förstå att det finns människor som är och vill bli drogfria.

Lizylotte påpekar att de måste förvalta förtroendet man fått från hyresvärden väl. Det är viktigt att ha en bra relation med både hyresvärden och socialförvaltningen, som man har ett avtal med för att det ska gå runt.

På boendet finns tre platser och en akutplats, vilket är ett rum med bäddsoffa där man kan stanna i några

dagar tills man hittar annan lösning. Hitintills har detta skett en gång. På onsdagskvällarna har KRIS gemensamma aktiviteter, har samtal och tar upp viktiga angelägenheter.

VIKTIGT MED RUTINER

En regel man har är, att om man arbetslös så deltar man i KRIS Norrköpings dagliga verksamhet.

– Det är viktigt med rutiner så man inte ligger hemma och pillar sig själv i naveln. Dessutom har det varit uppskattat, säger Lizylotte.

Sam Dagholm är en av de boende. Sist han muckade från en anstalt var i Halmstad i april 2019. Det var där han träffade KRIS. När detta skrivs i maj har han varit drogfri i fyra månader.

Sam bor med en annan kille. Han säger att det är viktigt att följa reglerna, eftersom vissa har skyddat boende.

Även om han har PTSD, så mår han riktigt bra, inte minst med tanke på sin beroendesjukdom. Han har en nära relation med Ayla och Lizylotte som betyder mycket för honom.

– De hjälper mig med allt. I början hjälpte de mig i kontakten med myndigheterna och mår jag dåligt kan jag snacka med dem. Idag mår jag jättebra. Har aldrig mått som jag gör nu, säger Sam.

TILLFRISKNAT TILLSAMMANS

Det har varit en prövning för Ayla och Lizylotte att gå från en svår mor- och dotterrelation till att tillsammans tillfriskna och bli kollegor. De har behövt jobba mycket med sig själva och hitta taktiker i tillfrisknadeprocessen, såsom att inte lägga sig i varandras självhjälpsprogram och gå på separata möten. I början var de tvugna att vara extra tydliga när de pratade med varandra.

Var det som mor och dotter eller som kollegor? Med tiden har det gett sig och nu flyter det på.

– Idag är vi fantastiska kollegor. Vi har vuxit tillsammans och nu är vi verkligen mor och dotter. Det var vi inte tidigare, säger Ayla.

Lizylotte har en son och Ayla har en bror som de inte har kontakt med. Lizylotte brukar drömma om att han dyker upp på ett tolvstegsmöte. Hon saknar honom men har full förståelse för att var sak har sin tid. Hon ser fram emot att träffa sin son i framtiden.

– Vi är i tillfrisknandet och fortsätter göra jobbet. Han kommer möta två andra människor, säger Lizylotte. ■

Matthias Matsson

VUXNA OCH UNGA – STARKA TILLSAMMANS

*KRIS och Unga KRIS är syskonorganisationer. Som det kan hända i de bästa familjer har man under en tid glidit ifrån varandra. Ordföranden **Germay Woldu** och **Jacob Fraiman** berättar om sin vision att se framåt. Att åter bli starka tillsammans.*

VI SKA INTE VARA RÄDDA FÖR VARANDRA

Det är en vacker vårdag i april med molnfri himmel och fågelkvitter. KRIS ordförande Germay "Gibbe" Woldu kommer körande i sin klarröda bil prydd med KRIS-loggan. Han är på besök i Södertälje där Unga KRIS har sitt huvudkontor. Här, i det gamla IOGT-NTO-huset, arbetar ordföranden i Unga KRIS, Jacob Fraiman. Vi sätter oss tillsammans i trädgården för att få en praststund om framtiden.

Även om Gibbe representerar det "vuxna KRIS" och Jacob, Unga KRIS, är de tydliga med att de båda företrädare KRIS. Detta är målsättningen framöver. Hur ska det då se ut, rent konkret?

– Att vi jobbar mot olika målgrupper, beroende på om man är KRISare eller Unga KRISare ska inte spela någon roll. Vi står stadigt tillsammans i våra deviser där vi är måna om varandra och ska hjälpa varandra att fungera som varandras stöttepelare. Vi ingår ju i en och samma organisation.

Detta är viktigt i ett läge där den grova brottsligheten går ner i åldrarna och gränserna suddats ut mellan KRIS arbete att hjälpa personer ut ur kriminalitet och Unga KRIS brottsförbyggande arbete.

ALMEDALSVECKAN

De berättar om den splittring de menar funnits mellan KRIS och Unga KRIS. Om olika viljor som krockat med varandra och hur man har tolkat stadgarna lite som man har velat. Det var till exempel symptomatiskt att Unga KRIS under ett år besökte Almedalen, men i ett separat läger avskilda från

Foto: KRIS Södertälje

"vuxna KRIS". De var inte heller en del av Vägen ut.

– Under Almedalsveckan träffar man både KRISare och Unga KRISare från hela landet och man lär känna varandra, men när vi befann oss i två separata läger kände jag att vi hade börjat motarbeta varandra och dit vill vi inte igen, säger Jacob.

LEDARE MED DISTANS

Något som har brutit menar Jacob, är att ungdomar behöver ledarskap. Unga KRIS behöver därför arbeta på ett annorlunda sätt. Även om visionen även fortsättningsvis ska vara att Unga KRIS är och förblir en ungdomsförening, som ska få unga intresserade av föreningsliv och att sitta i styrelser, så behövs det stabila pelare. Unga behöver äldre, coacher som vägleder dem.

– Tanken från början var att unga skulle leda unga, men med tiden har

det visat sig att det inte riktigt fungerar. För detta behövs ledare som har fått lite mer distans och som har brutit med sitt kriminella liv och tankemönster, säger Jacob.

Gibbe säger att tanken inte är ny, att den alltid har funnits, men att den idag har förverkligats.

– Målet har alltid varit att coacha ungdomar in på rätt väg i livet. Men idag så har vi föredömliga förebilder som har fått utbildning. De har varit med i KRIS under några år och har bra kunskap om föreningen. De har förutsättningarna att coacha de här killarna och tjejerna in i KRIS.

MISSTRO FRÅN OLIKA HÅLL

Hur har man då sett detta behov av vägledning? Det kan till exempel finnas en misstro som kan ta sig uttryck på flera olika sätt. När Gibbe och Jacob kom till KRIS Stockholm märkte de till exempel att det fanns

ungdomar som inte ville plocka upp efter sig och det är inte okej.

Misstron kan komma från olika håll, både från unga och äldre. Jacob menar att många ungdomar kan komma med nytänk och de äldre då kan se det som ett hot mot själva syftet med KRIS. De äldre kanske säger "Nej, det är inte bra med gangster-*rap*", medan andra tycker, "Ni ska inte peka finger, ni spelar ju mulle på era föreningar, precis som man gjorde på anstalten."

– Det ska inte vara så. Man ska inte vara rädd för varandra. Yngre och äldre har så mycket att ge varandra. Man kan lära sig av de yngre, samtidigt som man får strukturen av de äldre. Det är precis där det har brutit, man har velat styra över varandra, säger Jacob.

Att arbeta med antingen unga eller vuxna har sina för och nackdelar. Bland har det varit lättare med äldre, då de fått ta fler konsekvenser av det liv de levt och därför kommit till ett vägska. De vet till exempel hur det är att sitta i fängelse och förlora allt, menar Jacob.

– Men jag har också tyckt att det har varit enklare med ungdomar, tills jag stöter på patrull där. De kan snabbt förlora sin motivation och vill en sak ena veckan en helt annan nästa vecka, säger Jacob och skrattar.

Gibbe fyller i med att han ser det som en tillgång med att ha varit aktiv i både KRIS och Unga KRIS, vilket även gäller Jacob. Man vet hur båda sidor fungerar, något de har med sig när de ska försöka förena organisationerna.

– Vi har kunskapen om var det har felat och var det har fungerat. Nu kan vi rätta till det så att det blir bra, säger Gibbe.

STARKARE TILLSAMMANS

Hur ska man då komma ifrån misstro och attityder? Gibbe och Jacob tror på demokratiaspekten i föreningslivet. Hur man arbetar tillsammans utan att den enskilde individen bestämmer.

– Allas ord betyder något, säger Gibbe och Jacob fyller i med:

- Ung som gammal.
- Exakt, säger Gibbe.

Det är här ledordet Starkare tillsammans kommer in. Det är ett sätt att utåt kommunicera ett nytt KRIS, där målsättningen är att allas ord betyder något. Där man inte styr medlemmarna med någon form av härskarteknik, makt och kontroll.

– Det här är en förening full av kärlek där vi ska hjälpa varandra, säger Gibbe och lägger emfas på ordet "varandra."

– Precis som jag kan hjälpa dig, kan du hjälpa mig och det får vi aldrig glömma bort. Alla fyller en funktion, säger han.

MEST ÄR INTE ALLTID BÄST

Jacob menar att det handlar om att man kompletterar varandra. Även om det är bra med eldsjälur så får det inte vara personstyrkt, för alla är bra på något. Det gäller att komma ifrån den självcentrering som man talar om i tolvstegsprogrammen.

– Vi kommer ju från trasiga hem där vi kanske har dålig anknytning. Vi har inte fått bekräftelse och vi har olika avvikelser och diagnoser. Men vi har våra morgonmöten och vi behöver lyfta fram varandra, säger Jacob.

“

Här binder man band, en vänskap för livet

Det innebär också att lyfta fram alla lokalföreningar i KRIS och Unga KRIS. Till exempel genom att dela varandras inlägg på sociala medier, åka ut och lyssna på varandras föreläsningar och träffa representanter för kommunerna i fråga. KRIS har under åren haft fler lokalföreningar än vad man har idag, men fokus i nuläget är inte att etablera något nytt.

– Visst hade varit det bra om vi kunde vara i varje kommun, men just nu måste vi fokusera på att stabilisera våra lokalföreningar. Mest är inte alltid bäst. Det är inte vår vision, säger Jacob och Gibbe fyller i med:

– Målet är nu att vi som står kvar ska stå starka tillsammans.

TACKSAM FÖR KRIS

Samtidigt beskriver Gibbe och Jacob hur arbetet med att förena KRIS varit en utmaning. Hur de har blivit motarbetade. Men nu vill de fokusera på att se framåt.

– Jag vill ju att, den dagen jag går vidare till något annat, ska KRIS stå kvar och att jag kan vara tacksam för min tid där, hur det än slutar. Jag kommer aldrig glömma hur KRIS har fått mig att växa, säger Jacob.

Gibbe hakar på med att berätta vad KRIS betyder för honom.

– Jag är väldigt tacksam för KRIS. Det har varit som en familj och precis som i alla familjer har det funnits bråk och oenigheter. Det viktiga är att jag, den dag jag går vidare från KRIS, inte kommer att ha någon som helst harm eller vilja att skada organisationen. Det är något jag också velat förmedla till människor som kommer hit. Man måste kunna göra skillnad på person, förening och organisation.

Det börjar bli sen eftermiddag och både intervjun och arbetsdagen går mot sitt slut. Innan Gibbe och Jacob åker hem kan de inte motstå att berätta allt de varit med om och hur KRIS gjort att de blivit vänner. Hur de båda kom ut från straff och började arbeta på en second hand-butik. Hur de tillsammans gått igenom tolvstegsprogram, lärt sig föreningsliv och börjat föreläsa. Hur de förlorat vänner och gått på begravingar. Att Gibbe är gudfar till ett av Jacobs barn.

– Vi har sett allt, säger Jacob.
– KRIS är inte bara en arbetsplats. Här binder man band, en vänskap för livet om man gör det rätt, säger Gibbe.

Matthias Matsson

VILA I FRID

KRIS har på kort tid tyvärr fått två dödsbesked. Våra kollegor och vänner Håkan Eriksson och Anders Wätterstam har gått ur tiden. Håkan och Anders var eldsjälar som båda jobbade för KRIS Stockholm. Anders gick senare vidare med att starta upp verksamheten hos KRIS Södertälje. Han jobbade både med anstaltsverksamheten och det administrativa. Dessutom var han fotograf. Många av hans bilder har hamnat i Vägen ut. Förra året fick KRIS Stockholm även ett dödsbesked om Miodrag Prodanovic Mijatovic.

Vila i frid Håkan, Miodrag och Anders. Tack för allt. Ni kommer alltid finnas i våra tankar.

MIODRAG PRODANOVIC MIJATOVIC
* 31 DECEMBER 1977
† 15 JULI 2019

"Miodrag var en fantastiskt duktig föreläsare med en otrolig karisma och talets förmåga. Miso gjorde succé under sin tid på Kris och medverkade bland annat i direktsändning i debattprogram från Almedalen 2018. Han gjorde även en rad reportage och förmedlade ett fantastiskt budskap om att det går att vända sitt liv."

KRIS Stockholm

HÅKAN ERIKSSON
*3 OKTOBER 1974
† 29 MARS 2020

"Håkan var en otroligt ambitiös och målmedveten medarbetare som arbetade med anstaltsverksamheten på KRIS Stockholm under flera år. Håkan hade en otrolig fingertoppskänsla när det kom till att möta människor i utsatthet. Han var en mycket god lyssnare när det kom till både klienter/medlemmar och kollegor"

KRIS Stockholm

ANDERS WÄTTERSTAM
* 8 FEBRUARI 1961
† 25 APRIL 2020

"Anders var en vän med ett hjärta av guld. Han glänste av glädje, kärlek och hjälpte så många människor runt omkring sig. Han var en förebild för många."

KRIS Södertälje

Foto: Riccardo Palombo

Coronakrisen har påverkat hela samhället. Även Kriminalvården, ungdomshemmen och KRIS har behövt ställa om. Man gör sitt bästa genom nya rutiner och digitala lösningar.

Det var nog få som kunde tänka sig i januari, när Sverige fick sitt första fall av smitta från det nya coronaviruset, hur det senare skulle förändra allas vår vardag. Det hela började nog klarna i mitten av mars när Världshälsoorganisation, WHO, klassade Europa som pandemins centrum och UD avrådde från alla icke-nödvändiga utlandsresor.

Sedan kom myndigheternas dagliga presskonferenser. Vi fick höra om fler och fler smittade. Vi fick uppmaningar om att tvätta händerna noggrant med tvål och vatten och hålla avstånd till varandra. Vi fick klart för oss hur viktigt det var att alla gjorde vad de kunde för att sjukvården inte skulle belastas, särskilt om man var en riskgrupp. Hela samhället fick ställa om, inklusive Kriminalvården och ungdomshemmen.

Kriminalvården beslutade tidigt att de intagna inte skulle få ta emot andra besök än försvarare, åklagare och polis samt övriga anställda vid offentliga myndigheter. Inga permissioner, utom de allra nödvändigaste, fick genomföras.

Nu har allt detta blivit vardag.

KRIMINALVÅRDEN

Josefine Engdahl, kriminalvårdare på Ystadanstalten, berättar att det inte är någon större skillnad i det dagliga arbetet, men att personalen inte går runt på olika avdelningar på samma sätt, man håller avstånd till varandra. Man har även skyddsutrustning att tillgå vid hantering av personer som är misstänkt eller bekräftat smittade.

Inflödet av nya klienter är ungefär

lika stort, förutom på en punkt: De som har beslut om egen inställelse har tillåtelse att få inställedatumet uppskjutet två veckor om de visar symtom.

Hon beskriver en oro hos de intagna, samtidigt som vissa känner att det är skönt att sitta inne eftersom Kriminalvården har stor kontroll på vilka som kommer in och ut.

– Våra klienter är generellt väldigt förstående och måna om att smittan inte ska komma in. Men det är också jättejobbigt för dem, att de inte kan träffa sina anhöriga eller gå på permission, säger Josefine Engdahl.

Kriminalvården har försökt göra situationen lättare genom att låta de intagna ringa inrikessamtal gratis och halvera taxan på utrikessamtal. Kontaktskyldigheten inom frivården gäller fortfarande, men kontakter,

program med mera har ersatts av digitala möten.

UNGDOMSHEMMEN

Statens institutionsstyrelse, SiS, som driver landets ungdomshem och LVM-hem, införde likt Kriminalvården, tidigt beslut för att minska smittspridningen. Besök ska i första hand ske via till exempel videosamtal, en restriktion som inte gäller vårdnadshavare eller föräldrar med umgängesrätt. Inom slutna ungdomsvård ska bara besök som är absolut nödvändiga genomföras.

Jonas Klinteberg, en av författarna bakom den nyligen utgivna *Ung inlåst, en handbok för tvångsplacerade ungdomar*, se Vägen ut #1-2020, säger att alla som jobbar med frihetsberövade, såväl unga som vuxna, måste vara på sin vakt så att SiS och Kriminalvården inte inskränker allt för många rättigheter. Han understryker vikten av aktiviteter och att man ska kunna bibehålla kontakten med sin familj.

– När kontakten med omvärlden minskar är det lätt att tristess, oro och psykisk ohälsa ökar, säger Jonas Klinteberg.

Det är också något SiS jobbar med. KRIS och Unga KRIS sitter i SiS brukarråd, som samlar en grupp organisationer för att företräda de tvångsomhändertagna ungdomarna. Vid det senaste mötet, som skedde digitalt, nämndes att man jobbar med digitala lösningar för kontakt utifrån och filmvisningar.

Foto: Tove Rappalng

Arbetet med denna tidning har även påverkats. Reportage vi skulle ha gjort på plats har vi varit tvungna att lösa via telefonintervjuer och bilder har lokalföreningarna, mycket behjälpligt, själva bidragit med. För även om de besök KRIS gör på anstalter och häkten är inställda tills vidare så fortsätter arbetet.

KRIS

Sara Lötbom är verksamhetsansvarig och ordförande för KRIS Stockholm. Hon berättar att de valt att hålla den dagliga verksamheten stängd tills vidare och att personalen arbetar hemifrån i den mån det går. Kontakten med de intagna fortsätter, men på annat sätt.

– Eftersom all uppsökande verksamhet på Kriminalvården också är pausad och de intagna inte får ta emot besök av någon, får vi varje dag massor av brev och samtal av personer som mår dåligt och behöver prata, säger Sara Lötbom.

Hon uppskattar att de får fyra, fem samtal om dagen och cirka fem till tio brev i veckan. Hon beskriver att de intagna är uttråkade och frustrerade över att de inte får besök.

KRIS Stockholm tittar även på digitala lösningar i form av digitala möten i samarbete med en social insatsgrupp. **Madelen Henriksen** från KRIS Malmö, som berättar sin historia på sid 8, berättar att verksamheten är väldigt vilande nu. Man har öppet som vanligt och håller i aktiviteter på onsdagar, men det är bara de boende som kommer. I övrigt måste lokalerna städas och kontorsarbete göras.

– Gemenskapen finns inte nu, det är jättetråkigt, säger Madelen Henriksen. ■

Matthias Matsson

Fotnot: När detta skrivs (maj) gäller SiS beslut om besöksrestriktioner tills vidare, men längst till 2 juni. Kriminalvårdens beslut om telefonsamtal gäller fram till och med 18 juni. Håll dig informerad kring vad SiS och Kriminalvården tar för beslut enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och beslut.

Foto: Joakim Berndest

FAKTA: COVID -19

Covid-19 är namnet på sjukdomen som orsakas av det nya coronaviruset vid namn SARS-CoV-2. De symtom som rapporteras är vid skrivande stund:

- hosta
- feber
- andningsbesvär
- snuva
- nästäppa
- halsont
- huvudvärk
- illamående
- muskel- och ledvärk

Man kan visa ett eller flera symtom om man insjuknar. De flesta får bara lindriga symtom som går över av sig själva med egen vård. En del blir allvarligt sjuka med till exempel andningssvårigheter. Majoriteten blir friska.

Här är några råd om du känner dig orolig:

Ensam är inte stark. Är du orolig, tala med någon om det, spendera inte för mycket tid på nyhetsrapporteringen eller samtal om krisen. Var källkritisk och använd dig av några få betrodda källor. Undvik svart eller vitt-tänkande. Gör saker du mår bra av, även om det inte känns lika meningsfullt.

Källa: Folkhälsomyndigheten/
Röda Korset

Korsord: © Ulf Fransson

	SKA MAN INTE LAGEN	TIDNINGAR	TROTT SIG VETA	HELT ENKELT TVÅPOLIG
	KVINNA PIRATEN GÅR VANDRARE TILL		MOTSATT	
	VILL TA DET MED	KAN VARA EN ELLER BLÅ	SKYDD JORBADE	
	GAMMALT SVENSKT LANDSKAP	SKÅMTSAM FÖRVÄNGNING	LITEN TUNNA	ÄR VÄNLIG SJÄL AV
TRÄDDEL HELVETISKT	KÄNNER FIENDER	GJORDE CHAPLIN		LITET DJUR
TVÅ AV EN VANLIGT NAMN	BÖR ANKA KAN MAN GÅNER SIG I	UNGER POSITION KRISTUS-BILD	FLYTANDE FÖRETAG RASK	KÖR 08:00
SITTER PÅ DÖRR LIVA UPP	AR BRITT	UNG HONORM TA FÖR GIVET	MORALISKA NÄSTAN RUND	SJÖNG MAURO SCOCCO OM
BETULA GÖR UGGLOR		BEKYMRADE DEN FLYTER FRAM	BAS VILL FÅ FOLK ATT ÄNDRA SIG	HELIGT TAL
KVINNLIGA FÖRSVARARE	FÖR-VIRRAD	AR DELBART SERVE-RINGSSKÅL	AR BERGHÄLL	KAN VARA BLÅGRÖN ELLER BRUN
MER ÄN MER		BE-HÅLLNING GENDARM	UTSKRIFT FRÅN DATOR	VÄLLAR OFTA LÖGN AV-HANDLING
BYGGS HUS MED		TVÅ-HJULING STÅR GAT-LYKTOR PÅ		SITTER PÅ STRÅ
KAN HJÄLTEN I SAGAN				KOFFERT TRAPPOR
KAN STÅ PÅ BÅDA SIDOR OM EN FRAS				

KORSORDET

Koppla av en stund med vårt korsord! Du har chans att vinna frimärken och ett gratis medlemskap i KRIS!

- Vinstplan**
 1:a pris - 3 kartor, 30 st frimärken
 2:a pris - 2 kartor, 20 st frimärken
 3:e pris - 1 karta, 10 st frimärken
 De tre första rätta dragna korsorden vinner enligt prisplanen ovan.

OBS! Tävlingen gäller endast för de som är placerade på någon av Sveriges anstalter, häkten eller SIS-institioner.

Ditt svar behöver vi senast den: 31 juli 2020.

Skicka svaret till:
KRIS Riksförbund
Gröndalsvägen 194
117 69 Stockholm

Facit för korsordet i Vägen Ut 1.2020

	V	V	V	V	V	
U	P	A	S	S		
S	O	R	T	I		
L	L	U	A	D		
I	L	L	A	T		
S	T	A	T	Y		
I	G					
S	E	L	E			
S	K	R	Å			
V	A	R	B	A	D	
K	R	A	B	A	T	
A	L	M	E	N		
G	E	N	G			
R	Å	D	A			
B	A	L	S	A	L	
A	L	A	R			
C	O					
H	E	T				
I	R					
A	K	T	A			
E	N	H	E	T		
F	R	I	K	T	A	
R	A	N	K	O	R	N
U	T	G	Ö	R		

Korsord: © Ulf Fransson

HSB - där möjligheterna bor

SKOLBERGA HVB
 Den trygga vägen mot en
 självständig framtid

Bredängs Camping Stockholm
 telefon 08-97 70 71
www.bredangscamping.se
 Skärholmen

Lindecrantz Consulting AB
 telefon 0702-87 78 38
 Tystberga

Svenska Teknikingenjörer
 Trollhättan

T.Vepsä Transport AB
 Salbohed

Västerås Stift
 Västerås

STENDAHL'S BIL

Hem & Hyra

VI STÖDER KRIS DRÖG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE I SAMHÄLLET

STÖD VÅR VERKSAMHET! RING VÅR ANNONSAVDELNING 0587-17 00 00

VI STÖDER KRIS DRUG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE I SAMHÄLLET

**Kubikensborg
Aluminium AB**
Sundsvall

**Landsbro
Smide AB**
Landsbro

Loipart AB
Alingsås

**MB
Infrasystem AB**
Gävle

**Meditek Medicinsk
Utrustning MMU**
Kungälv

Mitthem AB
Sundsvall

Mizoo AB
Upplands Väsby

Mr Targets AB
Junsele

**MT
Technology Partner**
Uppsala

N63 Degrees AB
Nälden

Nacka Församling
Nacka

**Norrlands
Trä Aktiebolag**
Härnösand

**Närs
Handelsförening**
Stånga

**Ottosson
Färgmakeri AB**
Genarp

**Presto
Brandsäkerhet AB**
Umeå

**Rexel
Sverige AB**
Älvsjö

**S B Mark och
Byggservice AB**
Söråker

Sense By Us AB
Jönköping

**Signed By
Simon AB**
Norrköping

**Simonssons
Marktjänst AB**
Kinna

**Snickarn
i Norrort AB**
Åkersberga

**Sotning & Ventilation
i Karlstad AB**
Karlstad

Svennes VVS
Kolmården

**Swetex
Produkter AB**
Västerås

**Söderbloms
Rör AB**
Gävle

**Tyresö
Kommun**
Tyresö

**Umeå
Maskinstation AB**
Umeå

**Vemdals -
Fastigheter AB**
Stockholm

**Vildmarken
HVB AB**
Norrköping

**Värmepumpcenter
i Gävle AB**
Gävle

Z-Hydraulik AB
Strömsund

**Ö-Viks
Brunnsborrning AB**
Amäsvall

VÅRA KRISFÖRENINGAR

BORÅS

Högagårdsgatan 20
507 53 Borås
Telefon: 073-314 48 51
E-post: boras@kris.a.se

FALKENBERG

Storgatan 21
311 30 Falkenberg
Telefon: 073-673 36 22
E-post: falkenberg@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 0762-63 55 45
E-post: falkenberg@ungakris.se

GÄVLE

Kålhagsgatan 4B
Ingång Övre Åkaregatan
802 53 Gävle
Telefon: 026-65 29 18
E-post: gavle@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 070-642 11 21
E-post: gavle026@gmail.com

GÖTEBORG

Varholmmsgatan 2D
414 74 Göteborg
Telefon: 073-288 48 92
E-post: goteborg@kris.a.se

HALMSTAD

Planetgatan 2
302 35 Halmstad
Telefon: 035-10 66 44
E-post: halmstad@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 073-622 14 66
Telefon: 035-10 66 44
E-post: peter.von.nilsson@ungakris.se

MALMÖ

Fricksgatan 1
214 26 Malmö
Telefon: 040-92 71 00
E-post: malmo@kris.a.se

NORRKÖPING

Östra Promenaden 16
602 27 Norrköping
Telefon: 079-073 47 32
E-post: norrkoping@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 011-13 72 43
E-post: norrkoping@ungakris.se

STOCKHOLM

Gröndalsvägen 194
117 69 Stockholm
Telefon: 08-642 00 06
E-post: stockholm@kris.a.se

STRÄNGNÄS

Unga KRIS
Nicandergatan 12
645 31 Strängnäs
Telefon: 073-722 46 79
E-post: strangnas@ungakris.se

SUNDSVALL

Västravägen 9
852 34 Sundsvall
Telefon: 060-15 12 11
E-post: sundsvall@kris.a.se

SÖDERTÄLJE

Övre Torekällgatan 29
151 33 Södertälje
Telefon: 070-765 92 83
E-post: sodertalje@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 070-765 92 83
E-post: sodertalje@kris.a.se

UMEÅ

Slöjdgatan 8
903 25 Umeå
Telefon: 073-831 62 11
E-post: umea@kris.a.se

VÄRNAMO

Jönköpingsvägen 107A
331 34 Värnamo
Telefon: 070-286 14 02
E-post: varnamo@kris.a.se

VÄSTERÅS

Slottsgatan 6
722 11 Västerås
Telefon: 073-899 12 11
E-post: vasteras@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 073-069 06 16
och 073-899 12 11
E-post: vasteras@ungakris.se

Posttidning B

Returadress:
KRIS Riksförbund
Gröndalsvägen 194
117 69 Stockholm

Vi ställer alltid upp!

Och du kan hjälpa oss i vårt arbete.

Vårt mål är att hjälpa och stödja människor ut ur ett liv fyllt av missbruk och kriminalitet in i **en hederlig och drogfri gemenskap**. En gemenskap där det finns en **stark kamratskap och en solidarisk förening som alltid ställer upp**. För att nå dessa gör vi nästan **2000 besök** på anstalter och häkten runt om i landet. Det är där inne som många bestämmer sig för att göra en livsförändring och med vår hjälp har de **mycket större chans** att klara av den resan tillbaka in i samhället.

STÖD KRIS GENOM STÖDKRIS! Vårt uppdrag är:

- att genom insamling av medel skapa resurser till att stödja **Riksförbundet Kriminellas Revansch i Samhället** i deras arbete för att **hjälpa och stödja** människor som lever eller har levt ett liv i missbruk, kriminalitet och utanförskap.
- att verka för **ökad kännedom** om **RIKSKRIS** och **KRIS** arbete och därigenom uppmuntra till gåvor och donationer.

www.stodkris.se info@stodkris.se

Stödgris är en insamlingsorganisation som är innehavare av 90-konto och är med det också kontrollerad av svensk insamlingskontroll och medlem i FRII som är Frivilligorganisationernas Insamlingsråd.

STÖDKRIS
hederlighet **drogfrihet**

Gröndalsvägen 194
117 69 Stockholm
Tel: 08 - 642 00 06

 swish[®] 123 90 055 39
Plusgiro: 90 05 53-9
Bankgiro: 90 055 39

90 KONTO | **SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL**